

פרוטוקול מס' 363

מישיבת ועדת העבודה
מיום ו', י' באב תשל"ו - 6.8.1976, שעה 8.30

נ כ ח ו:

חברי הוועדה:

ש. ארבל-אלמוזלינו - היו"ר
י. ז. אמיר
מ. גז
ל. דיציאן
ה. זיידל
מ. כהן
ה. שמעוני

מוזמנים:

ע. גרוצר - משרד הבריאות - מתאם פעולות בשטחים
א. עטיה - משרד המסחר והתעשייה
א. ברנטל - מנהל שרותי הנדסה-תקשורת
ד. כוכבי - משרד העבודה
א. בר-קובץ - משרד החינוך והתרבות
י. קדני - אגודת תושבי אופידה
ר. אלוני - ראש מינהל לפיתוח - מרש"ל
ג. גורדון - משרד השיכון

מזכיר הוועדה: י. נוראל

רשמה: א. עצמון

סדר היום: תזכיר בנושא אופירה.

היו"ר ש. ארבלי:

אני פותחת את הישיבה.

תזכיר בנושא אופירה

אני רוצה לקדם בברכה חמה את מר אלוני על החלטתו המהירה. כל הכבוד למרץ ולרצון החזק שצפן לו להתגבר על המחלה שעברה עליו. לא ידענו שהוא הולך לניתוח ולא הורגש עליו. כל הכבוד להתאוששות והחזרה לעבודה. אנחנו מאחלים לך עד מאה ועשרים. אני מקדמת בברכה את הנציגים של המשרדים השונים שהזמנו היום והם: משרד השיכון, משרד הבריאות, משרד מס"ת, משרד התקשורת, נציג שירות התעסוקה ונציג מתיישב באופירה. לאחר סיור שהיה ב-29.4 של ועדת העבודה היתה לנו ישיבה עם התושבים, אמנם הישיבה היתה קצרה מחוסר זמן ולכן לא יכולנו לקיים דיון ממצה. בקשנו מועד התושבים להעביר אלינו תזכיר שמתבטא בהרבה מאד נושאים השייכים למשרדים השונים. כל משרד חייב לתת את דעתו בכל מה שהולך באופירה שיכון, תעסוקה, תמריצים, שירותי בריאות ותקשורת.

אני רוצה להביא לידיעת הוועדה, מיד לאחר הבקור כתבתי מכתב, כי אז הועלתה השאלה האם להכיר באופירה כאזור פיתוח א' פלוס, לשר ברלב שהוא היו"ר ועדת השרים לענייני עיירות הפיתוח בצורך להכיר באופירה כאזור פיתוח א' פלוס. תשובתו של השר ברלב היתה כדלהלן:

אני משיב כאן על פנייתך אלי מיום 31.5.76 בענין מעמדה של אופירה. אופירה אמנם איננה כלולה ברשימת ערי-הפיתוח, עפ"י הגדרת וועדת-השרים, אבל יחס מסו"ת למקום הוא בהתאם לאמות-המדה של הסיוע הניתן באיזור א' פלוס.

אשר לגישת שאר משרדי הממשלה, הרי פועל כל משרד בהתאם לשיקוליו בנפרד. וועדת-השרים לערי-הפיתוח איננה מוסמכת לחייבם בנידון. פיתוח אופירה היא באחריותו המלאה של משרד החקלאות.

ב ב ר כ ה

(-)

חיים בר-לב

כלומר, ועדת השרים איננה יכולה לדון בנושא אבל מצידו הוא רואה את אופירה כאזור פיתוח אלף פלוס. פניתי לשר החקלאות ב-10.5.76 אבל תשובה טרם התקבלה. פניתי לשר החינוך והתרבות ב-31.5.76 ותשובה טרם קבלתי. פניתי לשר השיכון וגם ממנו לא קבלתי תשובה. לכן אנחנו רוצים לדעת היום כיצד משרדי הממשלה הנוגעים בדבר ואשר יש להם קשר עם אופירה מתייחסים לכל הנושא שנקרא אופירה.

האם פנית לשר התיירות?

ל. דיציאן:

לא פניתי כי לא היו בעיות. מר אלוני הוא נציגו של שר החקלאות ונשמע ממנו חשובות

היו"ר ש. ארבלי:

בכל הנושא הזה.

ד. אלונים:

אתמול היה דיון אצל ראש הממשלה בשיתוף שר הבטחון, שר השיכון, השר גלילי ושר החקלאות. מסרנו את האינפורמציה מה שקרה מאז ביקורו של ראש הממשלה באזור. הוא ביקר בסוף אפריל ודווחנו על כל הנושאים שאז סוכמו.

קודם כל אני רוצה לבשר שמניחום את קו המים לאופירה א-טור זה 100 ק"מ. העבודה מבוצעת ע"י חברת בת של מקורות וע"י תה"ל. בחודש אפריל 1977 אפשר יהיה לפתוח את הברז באופירה ומים בא-טור יזרמו.

מאחר ובעיית התעסוקה באופירה היא בעייה ומכיון שזה אזור שאפשר לגדל בו גידולים ליצוא - אם יש מים. לקחנו חלק מהמים לפרנסת 10 משפחות. נכשיר את השטח, נעשה פרצלציה ונאפשר ל-10 המשפחות באופירה לקבל מים וחלקות קרקע כדי לגדל גידולים ליצוא.

כאשר אתם בקרתם היה קידוח אחד בא-טור שהפיק 100 קו"ב מים לשעה והחקלאים יודעים שזה מים משובחים. לפני שבוע נגמר הנסיון של שאיבת קידוח שני. הקידוח השלישי יתחיל בעוד שבועיים-שלושה. ע"י 3 הקידוחים האלה אפשר יהיה להפיק מהם את כמות המים. לא היו הצלחות בנושא הנפט. אנחנו תלינו ותולים הרבה תקוות בענין הזה. זו התעסוקה הכי טובה באזור. הקידוחים שנעשו היו קלושים והקידוח הפיק כמות קטנה. התחלנו לפני ימים מספר קידוח נוסף ומקוים לגמור אותו. זה קידוח של 45% להיכנס בתוך הים. בעוד שבועיים שלושה נתחיל קידוח שני ואולי הפעם תחיה לנו יותר הצלחה - אם ימצא נפט לא יהיו הרבה בעיות.

מאז הסיור שלכם חלה התפתחות גדולה מאד וחלה תזוזה. 128 יחידות גמורות לאיכלוס, 252 יחידות בבנייה בשלבים שונים בחלקן הגדול ייגמרו. שר השיכון מסר שעד סוף השנה יגמרו 300. מייצרים במפעלים עוד 120 יחידות נוספות. סוכם אז דרך הממשלה שבמאי 1977 צריכות להיות 500 דירות. עד אתמול היו מאוכלסות 128 היחידות 113 יחידות. 55 משפחות של אזרחים, 44 משפחות של צה"ל ו-12 דירות של רווקים.

י. קרני: מאוכלסות בפועל רק 84 יחידות.

ד. אלונים:

יש היום באופירה 129 ילדים. בפעוטון עד גיל 3 - 57 ילדים. בגן גילאים 3-6 - 37 ילדים ובבית-ספר מא-ח - 35 ילדים. בעיית התעסוקה עדיין לא נפתרה. עלול להיווצר מצב שאם בעיית התעסוקה לא תיפתר שיהיו מספר חודשים דירות לא מאוכלסות מכיון שאין מקומות עבודה.

לגבי ישוב מרחב שלמה כאזור פיתוח אלף פלוס, נדמה לי שלא יהיה נכון לבקש מכל משרד ומשרד בנפרד. לכן העלינו אתמול את הנושא אצל ראש הממשלה וההחלטה שהתקבלה היא משני גורמים: (1) ועדת שרים לענייני עיירות פיתוח לא קבעו לה שבאלה ואלה היא מטפלת אלא אם היא רוצה בזה היא יכולה לאמץ את אופירה לטיפול. היום לעת עתה הוועדה איננה מטפלת באף ישוב פיתוח שהוא מעבר לקו הירוק - זה ענין של מדיניות. (2) יש דרך שניה, מאחר וועדת השרים לענייני פיתוח החליטה לא לאמץ, הוחלט במשרד האוצר שדין אופירה מבחינת ההטבות והתמריצים הוא כדין עיירות פיתוח אלף פלוס וכל ההטבות האלה יחולו גם על אופירה. נדמה לי שחשוב היה לקבל החלטה מגורם שמחייב את כל המשרדים. שלא באשמתנו ולא ביוזמתנו פועלים עכשיו בשטח 20 דייגים ישראלים שמעסיקים 200 דייגים בדוויים במשך החצי השנה האחרונה סיפקו קרוב ל-200 טון דגים.

ר. אלוני:
 כמו-כן ישנה קבוצת דייגים שעוסקת בדגי נוי ליצוא לארצות חוץ. לעת עתה שיווקו קרוב ל-12,000 דולר - אני חושב שהנסיון הזה יצליח.

באזור סנטה קטרינה חל פיתוח מהותי. שיתוף פעולה בין משרד הבטחון ובינינו ומהחוף המזרחי מול סנטה קטרינה כבר עובדים שם. בית הנתיבות גמור ועכשיו מקימים מחנה צבאי גדול. ומה שחשוב הוא קבלנו הסכמתו של ראש הממשלה להקמת 10 יחידות דיור לדירות שרות לצוות ישראלי שעובד באזור.

משלימים את תכנית המים של בית ספר שדה כן שבעוד חודש אפשר יהיה לפתוח את הברז. גם מושב נביעות עבר כבר. המלון נבנה באיטיות רבה לא בטמפו שאנחנו היינו רוצים. הם חייבים לגמור את הבניה בדצמבר 1976 אבל אני מניח שזה ייגמר בפברואר 1977.

היו"ר ש. ארבלי: מה השתנה מאז התזכיר הזה שהוא מ-10.5?

י. קרני:
 לא חלו הרבה שינויים מאז שמסרתי את התזכיר הזה. כל הדברים האלה קיימים גם היום. בנושא של שיכון בתזכיר שמשרד השיכון הגיש לתכנון מופיע בתקציב לביצוע מרכז מסחרי ואולם ספורט. אנחנו מבקשים לאשר את העניין של מעון יום. משרד השיכון היקצה 2 דירות למעון יום. התכנון והביצוע של מעון יום מסודר באופירה שיוכל לתפקד, כולל שינה, אוכל וכו', להערכתי בתנאים של אופירה זה לפחות שנתיים. אני בעד שמשרד השיכון ייכנס לענין הזה, שיקח על עצמו גם את הנושא של מעון יום. בנושא התעסוקה לא חל שום שינוי.

היו"ר ש. ארבלי: במה עוסקים האנשים?

י. קרני:
 יש לי דו"ח מעודכן מלפני יומיים - מאוכלסות בפועל באופירה סך הכל 84 משפחות, 7 דירות של רווקים מאוכלסות. מתוך זה 48 משפחות הן אנשי צבא קבע ו-46 משפחות אזרחים. רובם שכירים ועצמאיים. 25 משפחות שכירים ועצמאיים עובדים בסופרמרקט, בתי-מלון ו-15 משפחות הם עובדי מדינה בצורה זו או אחרת. 6 משפחות עובדות בחברות מסודרות כמו חברת החשמל. לגבי הנשים הבעיה היא חמורה גי אין הרבה תעסוקה. זה"ל מבחינת מעסיק את רוב נשות חיל הים במסגרת הבסיס. בתי המלון מעסיקים 2-3 נשים - ובזה זה נגמר. נושא התעסוקה היה ונשאר נושא כבד מאד שעדיין לא מצא את פתרוננו.

היו"ר ש. ארבלי: איזה סוג תעסוקה אתם רוצים לפתח באופירה?

י. קרני:
 אינני כלכלן ולא איש מסו"ת אבל איש מסו"ת יודע שלא עומדים בתור להביא תעשייה לאופירה גם בגלל המרחק. התעשייה באופירה צריכה להתבסס על מרכיב שההובלה לא תהווה משקל כבד וכוח העבודה גם כן לא יהווה בסיס רציני בעניין.

י. קרני:

אני רק יכול לתת דוגמה אחת שאני קשור בזה. מדברים על הקמת מפעל אחד או שניים בנושא של שיש. את השיש הזה אפשר לעבד והוא מתקבל כשיש לכל דבר. יש לו שווקים טובים מאד ליצוא, בעיקר למזרח הרחוק. אני יודע שפנו לגורמים בארץ בנושא של יצוא שיש.

ר. אלוני:

מי מעכב אותם?

י. קרני:

אינני יודע. זה נמצא בטיפולו של משרד המסו"ת.

היו"ר ש. ארבלי:

מהם סוגי התעשייה שאפשר לפתח באופירה כדי למשוך אנשים שיבואו לשם?

י. קרני:

אינני יכול להצביע על שום תעשייה מסוימת שיכולה למשוך. התעסוקה הקיימת זה צה"ל וכך תעסוקה שקשורה בענף התיירות. עוד לפני שנה צה"ל היה זקוק לעובדים אדדחיים באופירה. אני קבלתי רשימה מחיל הים על 25 מקצועות אשר חיל הים צריך.

היו"ר ש. ארבלי:

כאשר היינו אצלכם דברנו שאופירה צריכה לאכלס את הדירות האלה. נשאלת השאלה אם אנחנו מעוניינים למשוך אוכלוסיה לאופירה אנחנו צריכים למשל לדאוג לנושא של תעסוקה. אני רוצה לדעת האם במשך הזמן חלה התפתחות בנושא כדי שאפשר לדעת איזה סוג של תעשייה אפשר לפתח שם? - לא מספיק לתת לו תמריץ לרדת לאופירה אלא מה יעשה שם?

י. קרני:

כאשר התחלנו בטיפול לא היו דירות. עכשיו יהיו דירות ולפחות קצה של מעגל אחד נסגר. הבעיה של התעסוקה עדיין לא נפתרה. היום אף אחד לא יודע מה יש באופירה ומה ניתן לעשות. אנחנו עומדים להוציא פרסום לציבור הרחב. פרסום כזה אף פעם לא נעשה, מה אפשר לקבל באופירה.

היו"ר ש. ארבלי:

מה יציעו לו, מה הוא יעשה שם?

ר. אלוני:

סוכם עם צה"ל ומשרד הבטחון על 70 משרות מוגדרות כמו טכנאים, בוחנים, מפעילי טרקטור וכו'. בעוד שבועיים שלושה אנחנו יוצאים בפרסום חוברות שאומרות שיש עשרות משרות, חהיה לשכת קשר. שנית - אחמול סוכם אצל ראש הממשלה שתהיה פנייה אל משרד מסו"ת ואל משרד הבטחון לגבי הקמת מפעל תעשייתי אחד או שניים שיתן תעסוקה ל-150 עובדים. ברור לנו כי אין סיכוי שבשלב זה ילכו לשם זמנים פרטיים - זה מוכרח להיות ממלכתי או של הצבא או של התעשייה האזרחית. מפעל אם במדינת ישראל או "כור".

מ. דרובלס:

אם בעניין יצא לפועל - כמה זמן יכול לצאת הדבר לפועל?

ר. אלוני:

שנתיים. מקומות עבודה בצה"ל כבר ישנם היום, ואני מניח ששלבשה תודשים מיום הפרסום אפשר יהיה כבר לקלוט את המתאימים לעבודה.

לגבי מפעל השיש שבדברת עליו - כמה עובדים הוא יעסיק?

מ. דרובלס:

20-30 עובדים.

י. קרני:

בשירותי הבריאות לא חל שום שינוי. המרפאה נמצאת בבנייה. קופת-חולים תכנס לפעולה מלאה רק עם סיום המרפאה. גם לגבי התקשורת לא חל שום שינוי. גם נושא של טלביזיה במעגל סגור באופירה לא הסתדר. היום זה קיים באופירה אצל חיל הים. אחת ליום הם מקבלים משדורי ישראל את הסרטים שהוסרטו ערב קודם לכן ומקרינים לחיל הים. ההשקעה במכשיר כזה בסדר גודל של 50-100 אלף לירות. זה יכול לסייע לתושבים, במיוחד לילדים באופירה, שתהיה להם אפשרות להסתכל בסרטים ולהעזר במערכת החינוך שבטלביזיה הלימודית.

גם לגבי הפעילות של משרד הממשלה באופירה לא חל שום שינוי. לגבי סעיף 5 עדיין לא הוחל צו בתי המשפט ואין אפשרות לשפוט אזרחים במרחב אלא בבית דין צבאי. לגבי משרד הפנים לא חל שום שינוי למרות שקיבלו החלטה במשרד הפנים לצרף את אופירה למשרד הפנים הקיים באילה.

מה הם גילאי הילדים?

מ. גז:

לגבי נושא של שיכון נשמע ממר גורדון מהן התכניות מבחינת מעון יום וכך מבני

היו"ר ש. ארבלי:

ציבור?

האם יש פועל בנין שהנא חושב המקום?

ל. דיציאן:

אנחנו בוועדת האיכלוס השארנו כמה מצפחות שעקב עבודתם בסולל בונה רצו להישאר במקום. לגבי נושא השיכון ולגבי המושג של אלף פלוס לגבי אופירה אין לזה משמעות כי היא מקבלת את הסיוע המירבי. זה מוסכם לפחות במערכת שלנו כמו אלף פלוס. שנית - בנושא דירות בצבא - סוכם שמשרד הבטחון לא ידכוש את הדירות אלא שדין הצבא יהיה כדין יתר האזרחים. הם יובאו בפני הוועדה ובצורה כזאת נאכלס אותם.

ג. גורדון:

לנושא מצב הדיור - יש לנו 128 יחידות

גמורות לכניסה מיידית. בוועדה אתמול דנו והשלמנו עוד מימדים.

מי הם המועמדים?

היו"ר ש. ארבלי:

בתוכם גם כאלה שהם בתזקת ארעיים. הם מקווים שייקלטו מבחינת העבודה. הרבה טובב סביב הבנין. מהיום, לצערי, ועד סוף 1977 אני צופה שתמיד יהיה דיור לפני האנשים.

ג. גורדון:

לגבי נושא של הקמת מוסדות - אנחנו למעשה השנה מסיימים את כל המוסדות שהם בהתאם למוסכם עם משרד החינוך. לגבי ענין של מעונות יום, אני כרגע אינני רואה שום בעיה הקצבנו שתי דירות לזה ואם לקראת השנה הבאה נראה שמצב האכלוס מצדיק 2 מעונות יום, נעשה את זה מכיון שתקופת הבנייה עכשיו היא מקוצרת.

לדעתי, אין הצדקה כבר היום להתחיל בבניית מעון יום.

ג. גורדון:

האם לא מורגש הצורך בבניית בית-ספר?

מ. גז:

אנחנו מתחילים לבנות עוד 2 דירות לילדים, נבחינת נושא המערכת איננו רואים בזה בעיה.

ג. גורדון:

גם אולם הספורט הוא למעשה דו תכליתי, הוא יכול לשמש את האנשים לשם כינוסים והרצאות. וכך בית החייל הגדול והיפה שנמצא לרגלי הצוק. אין שום סיבה שאנשי המקום לא ישתמשו באולם היפה הזה.

צריך מישהו להחליט שכן מותר להשתמש בו.

י. ז'. אמיר:

רוב האנשים הם בצבא. לגבי נושא של מיזוג אויר - בזמנו היו קצת בעיות. זו עבודה

ג. גורדון:

מעל למשוער והצריכה היא קטנה מאד. ולדעתי, הדברים היום, בנושא של שיכון, לא יכולים להיות יותר טובים ממה שיש היום. גם מבחינת כמות הדירות שיש לנו ויהיו לנו וגם לגבי מוסדות ציבור ל-500 יחידות. כל המערכת הזאת קיימת ותהיה מושלמת כאשר 500 יחידות יהיו מאוכלסות. מיזוג אויר עונה. התחלנו לעשות פיתוח במקום - זו פינה יפה מאד.

כל הדירות נמסרות בשכירות?

היו"ר ש. ארבל:

כולן בשכירות. שכר הדירה מגיע ל-300-400 ל"י לחודש. משרדי הממשלה מסבסדים. לצבא

ג. גורדון:

זה עולה 60 לירות ולנו הסבסוד עולה על כל דירה בקרוב עד 1,000 לירות לחודש. כלומר, הכל מסובסד.

באשקובית זה עולה 5 ל"י ממ"ר בבנייה ל"י 4 ממ"ר ובגליל 1 ל"י למטר מרובע. בסוכנות

י. קרני:

היהודית זה 1 ל"י למטר מרובע.

למשל, נושא של מיזוג זה עולה לנו לפחות 400 לירות ואנחנו מחייבים את האדם רק

ג. גורדון:

ב-50 לירות. לכן הישוב הזה הוא הכי מסובסד ואין בעיה, כל מי שרוצה דירה מקבל דירה.

מה המצב עם הפרויקט של "בנה-ביתך"?

ל. דיציאן:

ישנם קריטריונים של משרד השיכון ושם כתוב שעל כל 500 יחידות דיור מה הולך להיבנות.

י. קרני:

אם זה עומד להיגמר באפריל 1977 שם כתוב שצריך להיות מעון יום. למה לא להתחיל את ההוראה לביצוע? - גם לפי התכנית שלכם צריך להיבנות מעון יום - למה לחפש פתרון אלטרנטיבי?

משרד השיכון לא בונה מעונות יום. גני ילדים אנחנו בונים בהתאם לתקן של 500

ג. גורדון:

משפחות. אני מבטיח שאת שתי הדירות האלה אני מסדיר באותו רגע שיהיה צורך בהם. אינני רואה בזה בעיה וחבל שהדברים האלה יהיו מונחים ללא שימוש. פתרנו את הבעיה, סתם לחפש קשיים? - אני מתחייב לפתור את הבעיה הזאת בבוא הזמן.

היו"ר ש. ארבל:

אנחנו נתקלים בנקודה הזאת לא רק לגבי אופירה. משרד השיכון אומר זה לא שייך לנו, תשברו את הראש. צריך להתחנן כדי למצוא קורת גג ולהקים מעון ילדים. כמו שאתם מתכננים עם משרד החינוך לגבי מוסדות חינוך החל מגילאי 3-4 כך חייבים לתכנן מעונות יום ולקחת על עצמכם את הבנייה של מעונות היום. אין מישהו אחר שיכול לעשות את זה. אני יכולה להביך שבשלב ראשון יש חכנית אבל גם חכנית אין לכם. קודם כל צריכה להיות חכנית ולאחר מכן להתחיל לבצע אותה, אם לא עכשיו אז יותר מאוחר, אבל להגיד שזה לא מחובתו של משרד השיכון? - היום בונים מעונות של 3 כתות עם כל השירותים הדרושים. אי אפשר להגיד שמשרד השיכון אינו בונה מעונות.

ר. אלוני:

אנחנו קבלנו ממשרד השיכון חכנית ושם היה כתוב שעל כל 500 יחידות דיור יהיה מעון יום - זה היה בתכנית שלהם. בביקור של שר השיכון הוא החליט שבונים את כל מוסדות הציבור ל-500 יחידות, כולל מעונות יום.

ג. גורדון:

בנושא של בנייה מעונות יום ומוסדות ציבור זה הולך בתאום עם משרד החינוך. אני דן עכשיו רק בנושא של אופירה. לגבי מעונות יום לאינר שלוש אפשרויות: (1) להפוך דירות למעונות יום. (2) שתי דירות צמודות לשני הבניינים המרכזיים וזה ימשיך להיות מעון יום עד שיצטרפו את הדירות. (3) להתחיל לבנות ב-1977 ולגמור בסוף 1978 - כל האופציות האלה קיימות. אני התחייבתי שבעיה של מעונות יום באופירה תיפתר.

לגבי השאלה של כמה פועלי בנין - אני מאמין שכמה יתקבלו אבל אני צופה בעייה בתחום של הבניה שלא יהיו תקציבים בהמשך.

ל. דיציאן: יש בנייה למחנה הצבאי?

ג. גורדון:

גם משרד הבטחון מצטמצם בבנייה בכל מה שקשור במערכת ואני קולט פועלים שעבדו במשרד הבטחון. היום לעובד צה"ל לא כדאי להוריד את המשפחה לאופירה בגלל התוספת למשכורת, כי הוא מקבל אש"ל. ברגע שהוא חושב המקום כל הדברים האלה מתבטלים. כלומר, אם לא יהיה פתרון לטכניקה הזאת אז הסיכויים לקלוט אותו קלושים. אנחנו חולים בזה הרבה תקוות.

א. עטיה:

אני רוצה שנצא מתוך הצחת יסוד שתעשייה באופירה איננה יכולה להיות מקור התעסוקה העיקרי ויש כמה סיבות טובות לכך: (א) ריחוק של המקום. (ב) יעוד האוכלוסייה אינו מאפשר מגוון של תעשיות רב. (ג) במקום יש עוד תכונות טובות אחרות בתחום החירות והדייג שכדאי לדון בהם. כך שאל נראה את התעשייה כמקור התעסוקה במקום. לא כולם רצים לעבוד ליד המכונה. למרות הכל אנחנו נתנו את מלוא ההקלות כאזור פיתוח אלף פלוס. יזמים פרטיים אינם עומדים בתור להקים מפעלים באופירה. גם אם יקומו אינני משוכנע שימצאו את כח-האדם הדרוש להם. למרות הכל הקמנו מבנה תעשייתי שאמור היה לשרת את התעשייה בלבד וכן הקמנו מסעדה ושירותים אחרים. הכל מאוכלס ויעודו לספק שירותים לתושבי המקום. היינו נועזים והקמנו מבנה על שטח של 3,000 מטר ואני מתפלל שנצליח לאכלס אותו. עד היום הצלחנו לאכלס שליש מזה. המפעלים שקיימים שם הם: (1) בתי מלאכה ליצור לוחות חשמל וגופי תאורה. הם קיבלו את כל האישורים הדרושים והוא יעסיק 10-11 עובדים.

א. עטיה:
(2) המפעל השני יעסיק 4 עובדים למתן שירותים למזגנים. (3) מפעל שלישי לעבודות אלומיניום. המפעל יעסיק 3 עובדים. כל המפעלים ביחד יתנו תעסוקה ל-20 עובדים.

אני רוצה להזכיר שהמנכ"ל של המשרד שלנו מינה ועדה ואחת המסקנות של הוועדה הייתה שבשלב זה לא ניתן להקים מפעלים שמוצריהם ישווקו למרכז הארץ אלא מוצרים שישרתו את האוכלוסייה והתיירות המקומית. הצענו כמה הצעות - חלק מזה מומש. למשל, להקים מפעל למשקאות קלים כדי לחסוך בהוצאות הובלה. כמו-כן להקים מפעל למרצפות. מפעל לבלוקים פועל שם. אשננו הקמת נגריה, התחילו לעבוד אבל זה לא הלך. הם קיבלו הלוואות והקלות ומענקים. אנחנו מציעים להקים מסגריה - וזה יש. כמו-כן במו"מ די ממושך בוצים להקים בית קרור קטן אבל צצה בעיה בענין הרנטביליות של ההפעלה. הבעיה היא מציאת יזמים להקים מרכז לאמנות שירבו 10 אנשים וישלב מכירות לתיירים. אני מדגיש שיזמים פרטיים לא עומדים אצלנו בתור אם כי נותנים את ההקלות המירביות בענין זה. המבנה החדש שיסתיים, אם יאוכלס יוכל לקלוט 50-100 עובדים. אנחנו ממשיכים לתור אחרי יזמים. היזמים הפרטיים נמנעים מלבוא לשם בגלל סיבות ברורות, גם בגלל ריחוק המקום וגם בגלל סיבות אחרות.

היו"ר ש. ארבל: מה עם משרד הבטחון?

א. עטיה:
ראובן ואני דברנו איתם, דברנו עם היזמים, הלכנו לקראתם ואמרנו ניתן חציבה נסיונית של הפקה. אבל בינתיים העסק הוא בתהליך של דיבורים. מכל מקום במרכז הקיים עובדים פחות או יותר בצורה תקינה. לא אגיד שזה מבוסס על טהרה העבודה העברית אני גם לא משוכנע שיזמים ירצו לקלוט אנשים מהמקום. לא כולם רוצים לעבוד בתעשייה, זה לא בדיוק תעשייה אלא שירותים כמו מסעדה ועוד.

לגבי המפעל הבטחוני, אולי ראובן בקיא יותר ממני. גם אם מפעל השיש יקום ויעבוד ברור לי מי יעבוד שם רק בדוויים וגם לא מאופירה. המשרד שלנו ערוך ומוכן לקלוט יזמים. במידה ונמצאו 4 יזמים האלה הלכנו לקראתם עד קצה הגבול. אולי יתחילו לפעול ויתנו דחיפה נוספת לאחרים שיבואו.

במקום יש אתר תעשייה בשטח של 500 דונם. בשלב ראשון מוכשרים 150 דונם. לגבי המשרד ברור לו מה ניתן לעשות שם ומה רצוי. הוועדה שמינה שר המסו"ת הגיעה למסקנה שלא ניתן בשלב זה להקים מפעלים ששיווק מוצריהם פלוי באספקה למרכז הארץ וליצוא.

אני סבור שצריך להקים צוות שיחשוף את המקורות במקום שימצא איזון בין מקורות תעסוקה נוספים ולדעתי אחד מהם זה שטח התיירות.

ל. דיציאן: מלון אין, שירותים אין, איך יכול להיות שם מקום לתיירות?

א. עטיה: התעשייה איננה יכולה להיות המקור היחידי לתעסוקה.

א. בר-קובץ:

מצב החינוך באופירה קצת יותר ורוד. יש לנו 8 חדרי כיתות למספר ילדים קטן. אלו תנאים אידיאליים. גם כח-אדם בהוראה טוב יחסית באופירה לא משום שמשרד החינוך הסכים להוריד מורים אלא משום שאנשי צבא קבע מושכים אליהם את נשותיהם ולכן יש יותר מורות מאשר יש מקומות עבודה.

היו"ר ש. ארבל:

מה התנאים שניתנים למורות שם?

א. בר-קובץ:

יש עודף במורות ולכן אין תנאים מיוחדים. הבעיה במקום זה מספר התלמידים. סיימנו עם 22 ילדים בכל בית-הספר ומספר זה מהווה בעיה כדי ליצור מסגרת. מספר זה מפורז על פני כחות א-ז כ-22 תלמידים. זה אומר בכל כחה מספר קטן מאד של תלמידים. להלכה היה צריך לתת אותו התקן המקובל בצפון ובמרכז הארץ מורה אחת ל-22 תלמידים. שם לא נהגנו כך אלא סיימנו את שנת הלימודים עם שלוש מורות. שלוש קבוצות לימוד עם שלוש מורות. מספר התלמידים ילך ויגדל ל-32, אלוני טוען 37. תכננו לפתוח את שנת הלימודים שוב עם 3 מורות. יש לחץ של אנשי המקום ל-4 מורות עבור 32 תלמידים. זה מעל ומעבר ויש ספק אם זה טוב מבחינה חינוכית. אבל לא ניכנס למלחמה עם אנשי המקום וננהג מעבר למקובל ותהיינה 3 מורות הוראה ל-32 תלמידים. מה הבעיה? כאשר שומעים שיש רק 32 תלמידים זה דוחה משפחות מלרדת לאופירה בצפון לשיקולים של כלכלה, אש"ל וכו'. מסתכלים לצד של החינוך איזה בית-ספר יש שם? - אם רואים שכתות א-ב לומדות ביחד זה לא עושה רושם טוב ונמנעים מלרדת, ואם כך אז מספר הילדים לא גדל זה מן מעגל שצריך לשבור אותו. צריך למצוא שביל ביניים, בין ענין התקציב לבין זה שהדבר מרתיע משפחות מלרדת.

יש בעיה נוספת של כח-אדם בהוראה - יש שם תחלופה של מורים. המנהלת שפתחה את בית הספר ועשתה את העבודה בהצלחה רבה בעל כורחה חייבת לעזוב כי בעלה שהוא בחיל הים קיבל עבודה במקום אחר. היתה גם גננת שעבדה מספר חודשים בהצלחה רבה ועזבה. התחלופה קשורה בבעל שבה והולך ורוב הנשים העובדות הן נשות צבא קבע.

אם מסתכלים על המספרים האלה בגן היו 35 ילדים, 10 ילדים גמרו גן-חובה ועוברים לכתה א' כך שבעתיד הרכב של אוכלוסיית הילדים הוא טוב מבחינת הגילאים. לגבי שתי בעיות איננו רואים פתרון: (1) לגבי ילדים חריגים. לנו יש מסגרות לילדים חריגים בארץ ולא באופירה - זה מאילת ועד מטולה. קשה מאד להקים לילד אחד. מדוע אני אומר את זה? - בתו של חבר אגד היא ילדה חריגה. היא קבלה 15 שעות בשבוע שיעורים פרטיים. איננו יכולים לעמוד בזה. חייבת להיות החלטה של ועדת איכלוס שלא לקבל משפחות עם ילדים חריגים. (2) בעיה נוספת וחמורה היא ענין של גיל התיכון. בשנה שעברה היתה לנו כחה ז' שעולה לח'. מה יהיה בתיכון? - עדיין לא מצאנו פתרון. מה עושה משפחה שמוצאת את מקומה ובגלל דבר כזה היא צריכה להוריד את המשפחה. האוכלוסיה היא אוכלוסיה יחסית טובה. העברנו שם מבחנים של הבנת מקרא וחשבון ראינו שהקבוצות טובות יותר מאשר במקומות אחרים. אין חשש שאותה אוכלוסיה שלומדת היום באופירה תסבול משום שהיא גרה אלא שאין תלמידים. המצב לא רע לגבי אותם תלמידים שלומדים שם.

היו"ר ש. ארבל:

אני שמחה לשמוע שהדמה מניחה את הדעת אבל המקום הוא טעון טיפוח. אנחנו חייבים לדאוג

לו לא פחות מאשר במקום אחר.

המורים שהולכים לשם מקבלים קידום וותק.

א. בר-קובץ:

זה כמו שאזור אלף פלוס מקבל?

היו"ר ש. ארבלי:

כן.

א. בר-קובץ:

לכן אתם ככתב לגב' אפיק איילה
ואני אקריא אותו בפני הוועדה: הנדון:

היו"ר ש. ארבלי:

תמריצים לעובדי הוראה באופירה.

מר אליעזר שמואלי העביר מכתבך לטיפולי. הכללת הישובים וסיווגם בעדיפות
זו או אחרת, במערכת התמריצים לעובדים נדרשים, נעשית ע"י וועדת השרים
לערי פיתוח, ואין אנו רשאים לנהוג אלא בהתאם להחלטתם.

מתוך כוונה לסייע בידכם הננו נכונים להענות לבקשתכם בנושא שכ"ד. ז.א.
משרדנו ישתתף בהוצאות שכ"ד כפי שנהוג בישובים המדורגים בקבוצה א'
(מצ"ב חוזר מנכ"ל). נושא הפטור ממס הכנסה הוא בידי האוצר.

נושא קידום הוותק וקרן השתלמות נמצא בבדיקה ועם קבלת ההחלטה נשוב
להודיעכם.

ב ב ר כ ה

(-)

יצחק וייצמן

הממונה על דיור ותמריצים למורים

ראשית כל ההחלטה היא בידי משרד החינוך
לגבי שיבוץ וסיווג המקום ולא וועדת השרים. אין שום הצדקה שהמקום הזה
לא יסווג כאזור אלף פלוס כמו מקומות אחרים. המורים צריכים ליהנות
מאותם התנאים שפי שמקבלים מורים באזור אלף פלוס - וזה מחייב לממש את
כל אותם הסעיפים, גם תוספת וותק, הקלות בענין מס-הכנסה ועוד.

צריכה להיות החלטה עקרונית שאופירה זה
אזור אלף פלוס.

י.ז. אמיר:

כל משרד חייב לאמץ את זה לעצמו. לגבי
ישובים מעבר לקו הירוק אין חוק ומשרד
מסחר ותעשייה אימץ לעצמו. משרד השיכון אימץ לעצמו, מדוע משרד החינוך
לא יאמץ את זה?

היו"ר ש. ארבלי:

הבעיה היא מדינית פוליטית.

י.ז. אמיר:

יש משרדים שאימצו את זה לעצמם.

היו"ר ש. ארבלי:

אם ניתן דה-פקטו לתת את זה עדיף שתהיה
החלטה דה-פקטו וכמה משרדים אמצו את

א. עטיה:

ההחלטה הזאת.

השר בר-לב אמר שזה עניינו של כל משרד ומשרד.

היו"ר ש. ארבלי:

נצביע שועדת העבודה מחליטה להמליץ בפני הממשלה להחליט שאופירה זה אזור אלף פלוס.

י.ז. אמיר:

לוא היתה החלטה מחייבת שזה אזור פיתוח א' פלוס בכלל לא היה הויכוח. היות ואין החלטה

א. בר-קובץ:

כזאת אני אומר לכם מה אנחנו כן עושים. לגבי דיור - לא היתה פנייה של זוג מורים שרוצים לגור באופירה משום בעיית מימון של מגורים. אם תהיה פניה נשתתף. שנית - לגבי קידום וותק זה כמו אילת. (ג) 9 טיסות בשנה הראשונה. (ד) לגבי מס-הכנסה אינני רשאי להשיב כי אינני יודע מה הדין.

היו"ר ש. ארבלי:

אתם צריכים להחליט שאזור אופירה זה כמו אילת ודין מס-הכנסה חל על זה כמו באילת.

א. בר-קובץ:

אני מוכן לתת תשובות על הקיים. בענין מס הכנסה אני אברר ואמסור תשובה בכתב.

כמו-כן השתתפות בשכר דירה, קרן השתלמויות - עושים את זה.

היו"ר ש. ארבלי:

אם משרד החינוך יחליט שאופירה זה כמו אילת אז עליה יחולו כל אותם תנאים שהלים על אילת. ואת ההחלטה שלכם אתם צריכים להעביר למשרד האוצר.

א. בר-קובץ:

כל מה שקשור בקרן השתלמויות, טיסה וקידום וותק - את זה אנחנו עושים.

היו"ר ש. ארבלי:

מה שאני מציעה הוא זה שמשרד החינוך יעביר למשרד האוצר את החלטתו שהוא רואה באופירה בענין המורים כל דבר שניתן לאילת אותן ההקלות יינתנו גם לאופירה. שר החינוך צריך לפנות לשר האוצר ולהגיד שהמשרד רואה באופירה כמו באילת. גם בענין מס-הכנסה רואים אותו כמו לגבי אילת.

י. קרני:

יש הנחיות של משרד האוצר בנושא של מס-הכנסה. ההנחיה אומרת במפורש שאופירה

לגבי האוצר ומס-ההכנסה, העובדים זכאים לפטור ממס-הכנסה בגובה של 7% נוספים על 3,000 ל"י הראשונות.

היו"ר ש. ארבלי:

אז למה ענו לה חשובה כזאת בכתב?

א. בר-קובץ:

אני מבטיח חשובה בכתב. משרד החינוך ישיב בכתב בנוגע לענין מס-הכנסה.

ע. גרוצר:

אני מוכן להתייחס לסעיפים שמופיעים בתזכיר. בקשר לסעיף 1 שמדבר על תורנויות

של רופאים. יש לנו הסכם עם הרופאים, במיוחד המומחים, וכל תושב שצריך מומחה אנחנו מוכנים להוריד אותו לאזור. מה קורה אנחנו מביאים גניקולוג והתושבת באופירה אומרת לו לי יש רופא בצפון אז הרופא נעלב ולא רוצה לבוא יותר. לתושבים יש מומחים בצפון.

י. קרני:

כל פעם מורידים גניקולוג אחר. האשה מספרת את כל הסיפור, הוא רושם בתיק

ובפעם הבאה בא גניקולוג אחר.

ע. גרוצר:

בדרך כלל כל מומחה יורד 4 פעמים רצופות.

י. קרני:

יש לנו טענות לגבי התחלופה. כנ"ל לגבי רופאי ילדים במיוחד לגבי נשים הדבר הוא

חמור.

ע. גרוצר:

הכוונה שלנו להוריד למקום את המובחר ביותר כדי שיתן את התשובה במקום - זה שמדריך אותנו. יש רופא במקום ויש תיק רפואי. גם כאשר באים למרפאה מקצועית בתל-אביב זה לא תמיד אותו הרופא. אנחנו עושים כמיטב יכולתנו מעל ומעבר ממה שעושים בתל-אביב מכיון שהם זכאים לזה.

לגבי רופא שיניים - בימים אלה יתחיל הרופא לעבוד. יש מרפאה ויש הכל גם האיש נמצא. ברגע שנגמור לצייד את המרפאה, זה עניין של ימים, הוא יבוא פעם בשבוע.

היו"ר ש. ארבלי:

גם בזה תהיה תחלופה?

ע. גרוצר:

יהיה אותו הרופא. בסנטה קטרינה יש לנו רופא שיניים. הם ישלמו לו מחירים של קופת-חולים ומי שאינו חבר קופת-חולים ישלם מחיר של קופת-חולים פלוס 20%.

ישנה בעיה של השתתפות בהוצאות של התושבים שטסים לטיפולים בתל-אביב. אנחנו מכירים את הבעיה וברור לנו שהטענה צודקת. הבעיה היא רק טכנית מאיפוא להוציא את הכסף? - הכספים שלנו נשאבים מהתקציבים של המינהל. החלטנו שמהתקציב של מרש"ל אפשר למצוא סכומים קטנים כדי לעזור לאנשים. אם הוועדה הזאת יכולה לזרז את סיום הטיפול בבעיה הזאת שהתושבים יזכו בהחזר הוצאות לצורך טיפולים רפואיים כשם שזה קיים באילת.

היו"ר ש. ארבלי:

מי מכסה להם את ההוצאות, האם זה על-חשבונם?

ע. גרוצר:

כן.

י. קרני:

המצב הוא חמור מאד. משרד הבריאות מפקד על בריאותם של הבדווים. הוא עושה שם מעל ומעבר ממה שהוא צריך לעשות עד שכדאי להיות על תקן של בדווי. לא רק שלא הייתי משלם מס הכנסה אלא הייתי זוכה שהיו מסיסים אותי בחינם למרכז הארץ. האשמה היא במינהל פיתוח שלמה. אני מודיע בפרוש שבנושא של בריאות קיימים באופירה שני סוגים של אזרחים, אזרחים שזוכים בכל השירותים הרפואיים מבלי שהם צריכים להתאמץ בעניין הזה ואלו הם אנשי צה"ל שמקבלים את השירות. כאשר לא מוצא חן בעיניהם הם שטים צפונה אפילו לבדיקת שתן. מקבלים את כל ההוצאות עובדי המדינה ועובדי פיתוח מרש"ל מכיון שזה במסגרת הסכם העבודה שלהם. כל אותם 25 משפחות אזרחים שהם שכירים ועצמאיים לא מקבלים אף אגורה שחוקה אחת על שירות רפואי שהיו צריכים לקבל בצפון. זה כתוב בתזכיר שלי.

היו"ר ש. ארבלי:

נשאלת השאלה מי צריך לשאת בזה?

י. קרני:

מינהל לפיתוח - מרש"ל.

ע. גרוצר:

אני כתבתי שמשרד הבריאות כגוף מקצועי מחייב את זה אבל מאחר והתקציב שלנו אצל מרש"ל ולמשרד הבריאות אין תקציב עבור מרחב שלמה אלא זה מתוקצב אצל מר אלוני.

י. קרני:

תקציב משרדי הממשלה פרט לשיכון נמצאים בתקציב של מרש"ל.

היו"ר ש. ארבלי:

זו בעייה של בריאות הציבור. משרד הבריאות לא יכול להישאר אדיש - מה אתם חושבים לעשות?

ע. גרוצר:

כתבתי למר אלוני שתקציב של בריאות נמצא אצלו. אמנם לא קרה מקרה שלא הטיסו תושב שהיה צריך לקבל שירות רפואי אבל לאחר מכן הוא היה צריך לשלם את זה.

מ. כהן:

תגיד לשר שלך שטיפל פחות בקדום ויטפל יותר באופירה.

מ. גז:

אני מצטרפת לזה.

היו"ר ש. ארבלי:

משרד הבריאות לא יכול לזרוק את זה לאלוני למרות שהתקציב נמצא אצל אלוני. האחריות מוטלת על משרד הבריאות. אם מחר נגיש שאילתה לכנסת בענין טיסות של עובדים לצורך בדיקות רפואיות, אני אגיש את זה לשר הבריאות ולא לשר החקלאות. זה מוטל עליכם להסדיר את הענין עם הנהלת מרש"ל. אני מתפלא שעד עכשיו לא מצאתם את ההסדר לכך.

ל. דיציאן:

למה לא תגישו בתחילת כל שנה תקציב למרש"ל ולהגיד לו בהתאם לזה אתה פועל?

ע. גרוצר:

התביעה הזאת הגיעה אלינו לפני חודש וחצי. לפני כן לא היתה דרישה כזאת. לאחר שזה הגיע התחלנו לחפש כסף לענין הזה. אני חושב שהצעתו של ח"כ דיציאן היא נכונה, זר הדרך היחידה ואנחנו נעשה את זה.

היו"ר ש. ארבלי:

אנחנו מבקשים מכם למצוא הסדר מתאים עם המינהל בכדי למצוא את הפתרון לאנשים.

האלה.

ע. גרוצר:

הוגשה כבר בקשה לתקצוב עקב המכתב שלנו אלוני אמר לי מלה שמשתמעת חיובית.

היו"ר ש. ארבלי:

אני רוצה לקבל תשובה על סיכום הענין.

י. קרני:

כל מה שכתוב בתזכיר וכל מה ששמענו כרגע בענין התעסוקה לגבי מה שהולכים להציע, אני סגור במעגל ואינני יכול לומר לאנשים איזה סוג של טיפול רפואי יקבלו, איזה סוג של חינוך כי גם בחינוך זה 3 מורות על 7 ביות - זה לא מספיק.

י. קרני:
 מה הן לא עושות בכדי לשמור על רמה גבוהה, קשה להן לעבוד בתנאים האלה. כאשר מבקשים 5 מורים אומרים תגידו תודה שיש שלוש.

ל. דיציאן: יש גבול למה שהמדינה יכולה לתת.

היו"ר ש. ארבלי: ויש גבול למה שהמורה יכולה לתת.

י. קרני: לגבי שעה אנגלית או ערבית אי אפשר להטיס מורה לזה.

א. בר-קובץ: המנהלת שדברתי עליה היא מורה לאנגלית.

היו"ר ש. ארבלי: מה עם מעבדה?

ע. גרוצר: יש כבר מעבדה במקום.

מ. כהן: טוענים שאין ספר תורה.

י. קרני: אין ספר תורה ואין בית-כנסת.

היו"ר ש. ארבלי: מה עם בית-כנסת - האם זה בתכנון שלכם?

ג. גורדון: זה בתכנית.

א. ברנטל: אני רוצה להתייחס לשני סעיפים: (1) רדיו

וטלביזיה. (2) שרותי טלפונים - יש שוני לגבי רדיו וטלביזיה - זה לא נקלט בכלל. בכדי שזה ייקלט, כמו כל דבר אחר בטכניקה צריך כסף זמן ועבודה. בכדי שאפשר יהיה לקלוט את השידורים של היום צריך קודם כל תחנה באופירה עצמה זה בלבד 5 מיליון ל"י כדי שהשידור יגיע לאותה התחנה. לאחר מכן יש לתגבר את המערכת וזה עוד 4 מיליון ל"י. הקמת מערכת בכדי לאפשר מעבר מאילת לאופירה זה 31 מיליון ל"י. סך הכל 40 מיליון לירות. בכדי שתקבלו מושג בשנים האחרונות תכננו בספטמבר 1973 קבל, שזה היה פותר גם בעיות מבחינה בטחונית והסיכום היה בין שר הבטחון וגלילי וצה"ל וחיל הקשר ועשינו אמדן על 30 מיליון ל"י. זה היה גותן אפשרות לקלוט 30,000 טלפונים וגם ערוץ של טלביזיה. כאשר הסיכום היה שכל אחד ישלם שלישי. באוקטובר 1973 כל העסק הזה נשכח. כאשר נתבקשתי לעשות אמדן חדש לפני שנה זה היה כבר 100 מיליון ל"י היום כבר לא שואלים אותנו כמה. כך שהיום מבחינת התקציב משרד התקשורת אינו יכול לחשוב על הוצאה של 40 מיליון ל"י כדי לספק ל-500 משפחות. זה לא בא בחשבון. יש לנו 7 מיליון ל"י לשנה לפיתוח ישובים מרוחקים כמו רמת הגולן. אלו קוים תת קרקעיים לטלפונים. זה כולל את האדור של פיתחת רפיח, ימית וכל מה שמסביב לזה. זה כולל ישובים חדשים בבקעת הירדן וגם אופירה. סך הכל 7 מיליון ל"י. הצלחנו להגדיל את המרכזיה של אופירה. יש לנו היום מרכזיה ל-200 מספרים באופירה כאשר מספר המשפחות הוא 80-90. יש עוד כמה עשרות בתי מלאכה ובתי מלון, תחנת דלק וכו'. אין לנו אף מקום בארץ שיש רזרבה יחסית של מספרי טלפונים.

לגבי טלביזיה במעגל סגור - בהתאם לחוק מותר להפעיל טלביזיה במעגל סגור ברשות הפרט מבלי לקבל רשיון, רק לא ברשות הדברים. אם צריך להעביר מבניין אחד לשני זה עובר כביש וזה כבר צריך לקבל את האישור שלנו. אבל אנחנו לא מתעסקים בזה בכלל כי זה לא בתחום שלנו. במצב הנוכחי שלנו איננו מחפשים ג'ובים נוספים.

א. ברנטל:

אם אפשר לעשות את זה כפי שעשה חיל היים עם 100,000 ל"י הוא מקבל סרטים מהתחנה של הטלביזיה החינוכית. אין שום מניעה שזה ייעשה אבל אנחנו לא מתעסקים בזה.

י. קרני:

אתם מחזיקים באופירה 15 אנשים קבועים. הצוות הזה מתעסק רק בשירותי טלפון. אנחנו אומרים דבר פשוט: אנחנו יודעים שאינכם מתעסקים במעגל סגור אבל בואו ותפעילו אצלנו באופירה מערכת סגורה - באחריותכם. השטח באופירה מצומצם יחסית וזה לא יהווה בעיה גם בשביל משרד התקשורת אם שלושה טכנאים יטפלו במערכת של מעגל סגור כתרומה לאנשי המקום.

א. ברנטל:

לא בא בחשבון לא מבחינת המערכת ולא מבחינה טכנית. 15 האנשים שישנם שם הם אנשי רדיו ולא אנשי טלביזיה. גם בימית רצו מערכת שירותים תת קרקעיים ולא נכנסנו להרפתקאה הזאת. מספיק שנצליח לפתור את בעיות הטלפונים בארץ. אולי באשמחנו שלא הסברנו לתושבים את כל הנושא. מבחינה טכנית ישנם היום על אותם 200 קוים 32 קוים עורקים שיכולים בבת אחת לדבר 32. רק 20 קוים הם יוצאים ישירות ממרכז תל-אביב. פה ישנה טענה שמכיון שזה מרחק כזה משלמים מחיר שיחות מוגדל. ישנם שלושה תעריפים של שיחות בינעירוניות בארץ: (א) בתוך אזור חיוג בשעות היום מ-7.00 עד 19.00 בערב דקה וחצי זה מחיר של שיחה מקומית אחת. (ב) ישנם אזורים שהם אזורים סמוכים אחד לשני כמו תל-אביב נתניה, או תל-אביב אשקלון. אלה לפי פעימות המונה דקה שיחה במשך היום ו-2 דקות במשך הלילה. (ג) אלה הם תל-אביב, חיפה, ירושלים ובאר-שבע. כל מי שמעבר ל-50 ק"מ זה תעריף (ג).

כאשר הקמנו את המרכזיה באופירה זה עד 50 ק"מ דרומה זה אותו תעריף של (ג). כלומר, שיחה אופירה תל-אביב, מטולה-אופירה ביום זה 20 שניות פעימות מונה ובלילה זה 40 שניות.

י. קרני:

אני יודע שמחיר השיחות שאנחנו משלמים זה כמו מחיר שמשלמים מאילת-תל-אביב. מה אנחנו טוענים: (1) בנושא של אמינות השיחות. ברדיו טלפון זה פחות מאשר בקוים מחוכים. קורה שיש הוצאות לאזרח בגלל שהם מקבלים מספרים בטעות. (2) זה ענין של פעילות משקית שלנו. למשל, כל סיטונאי גדול באילת יש לו חנות סיטונית בבאר-שבע. הוא מרים טלפון ומזמין משהו במשך חצי שעה וזה עולה לו שיחה מקומית אחת. אנחנו צריכים לצלצל לתל-אביב כדי לקבל ככרות לחם כאשר אין לנו אפשרות לעשות את זה בתוך אופירה. השיחות המקומיות של תושבי אופירה בינם לבין עצמם הם מהווים אפס. איננו אומרים שמשרד התקשורת נותן לאופירה שירותים יותר גרועים מאילת אבל שתי הטענות האלה של אמינות ושל פעילות משקית יש להתחשב בהן. מאחר ואנחנו יודעים שישנה אפשרות טכנית לקשור את אופירה לתל-אביב, הדבר הזה רק מוכיח שאנחנו משלמים באופירה חשבון טלפון שהוא מעל ומעבר לגבי אותם עסקים הנמצאים באילת או בבאר-שבע.

א. ברנטל:

לגבי אי אמינות - אם צה"ל משתמש היום באותה מערכת זה סימן שזה בסדר. צה"ל השקיע בזמנו 20,000 ל"י ואינו מסוגל היום להשקיע 150 מיליון עם כל הסיכונים של דיבור באויר. נכון שהמערכת פחות אמינה. אם ישנם בכלל זיופים יכול אותו המנוי לפנות לשירותי הטלפון עם פרוט של כמה פעמים קרה לו והוא יכול לקבל זיכוי לגבי זה. ישנה אפשרות לקבל זיכוי יחסי בהתאם לתלונות אם הן נכונות.

א. ברנטל:

תושבי אופירה מעט מאד מדברים עם תושב אחר של אופירה. אבל מכאן לבוא ולומר תנו לנו בגלל זה תעריף מוזל - זה רחוק מאד. אם כך אפשר להגיד שסובלים בגלל הובלה, תחבורה ואף אחד לא נותן לך תעריף מוזל על הובלה במשאית.

י. קרני:

אני מקבל מחירים מסובסדים.

ל. דיציאן:

אבל אתה לא מקבל יותר מאשר באר-שבע, אז למה לגבי טלפון אתה צריך לקבל יותר מסך?

היו"ר ש. ארבלי:

אותי זה משכנע מכיון שלאופירה אין שום מקורות והם צריכים לעשות את הכל באמצעות

הטלפון.

ל. דיציאן:

גם המחירים שם הם פי שלושה מתל-אביב.

י. קרני:

הסוחר בא אלי בטענות ומראה לי חשבון של שיחות טלפון אז מה אני אומר לו שלא יעלה

מחירים?

א. ברנטל:

ישנם תעריפים שהם מאושרים ע"י ועדת הכספים של הכנסת. וכל שינוי צריך להיות מאושר על-ידיה. אם צריך לסבסד לא אנחנו הכתובת לסבסוד כזה. יכולים להחליט שמשלמים רק 50%. הוא מבקש לתת לו אפשרות לדבר עם תל-אביב כאילו זו שיחה מקומית. אי אפשר לקבל הצעה כזאת.

ל. דיציאן:

זה גם אבסורד שמישהו מדבר בתל-אביב במשך חצי שעה בטלפון, לפי דעתי הוא היה צריך

לשלם 10 שיחות עבור זה.

א. ברנטל:

זה נכון.

היו"ר ש. ארבלי:

צריך להגביל אותם בהחלט.

בענין של תקשורת אני רוצה לומר - כאשר מדברים על מיליונים בשביל טלביזיה, אני מרימה את הידיים בשלב זה לא אבל לגבי טלביזיה במעגל סגור ניתן למצוא אפשרות של הכוונה כיצד לעשות את זה, למרות שזה לא מתפקידכם הישיר. אני מציעה שתסייעו למקום בענין זה. יש אוכלוסיה שיושבת שם ותמשיך לשבת שם. אני לא רואה, לא בטווח הקצר של שנתיים-שלוש, שתוכלו לעשות את כל התשתית הזאת. צריך לפתור בעיה מהסוג הזה, להקל במידה מסויימת על האוכלוסיה.

בענין שיחות טלפון - אי אפשר להתעלם ממצב נתון. לאותה האוכלוסיה שבאופירה אין כל השירותים שהיא יכולה לקבל במקום אלא היא צריכה לקבל זאת מבחוץ - זה מחייב קשר. אז תושב שנמצא במרחקים כאלה, בצדק, רוצה שיתנו לו הנחות מסויימות. לא ניתן להגיד לו שהוא יקבל אותו הדבר כמו כל מקום אחר. באילת בזמנו כאשר כל המקורות היו מבחוץ היתה התחשבות. אינני יודעת איך אפשר לעשות את הדבר הזה אבל צריך לחשוב על הנקודה הזאת. אי אפשר להגיד שזה אותו הדבר כי זה איננו אותו הדבר כמו במקום אחר. לא אילת היום ולא באר-שבע היום כמו אופירה. אולי בעוד 15 שנה אופירה תהיה אותו הדבר. כמו שמשרד מסו"ת לוקח בחשבון את הדברים האלה וכמו שמשרד השיכון והחינוך מתחשבים במצב כך גם משרד התקשורת צריך לקחת על עצמו את הדברים האלה. צריך לקחת את זה בחשבון כאשר מדברים על התקציב.

היו"ר ש. ארבלי:
 אני גם התאכזבתי מהתשובה שקבלתי בענין
 רמת-הגולן. התשובה לא מניחה את הדעת
 בכלל. זה משק סגור וצריך לקחת על עצמו התחייבויות מהסוג הזה.

א. ברנטל:
 לגבי טלביזיה במעגל סגור - אני לא אמרתי
 את זה כי קל להגיד, מכיון שזה קשה ולא
 ניתן לביצוע בתנאים הקיימים היום, לא מבחינת כח-אדם. יש לנו מומחים
 בתחנת השידור ואנחנו מספקים לשירותי השידור את הכל והם לא משתתפים
 באגורה אחת בהוצאות שיש לנו.

היום מדברים על אופירה ומחר אפשר לדבר
 על רמת-הגולן או החרמון. אם תהיה פנייה או הצעה לוועדת הכספים לבדוק
 ולאשר קריטריונים - בבקשה.

היו"ר ש. ארבלי:
 אנחנו פונים אליכם, תעבדו הצעה כמה זה
 יעלה לכם כדי שתוכלו לבוא לוועדת הכספים.
 הדבר הוא מוצדק ואי אפשר להשוות את זה עם באר-שבע.

א. ברנטל:
 מוצדק מה, מוצדק לפי איזה קריטריונים?

י. קרני:
 אין תקדים כזה של ישוב עירוני במרחק של
 700 ק"מ. גם לגבי רמת הגולן תזרוק אבן
 וכבר אתה בקריית-שמונה. אצלכם זה עוד כמה אלפי לירות לעומת המיליונים
 שאתם משלמים באחזקה. זה לא יכול להיות תקדים לגבי אזור אחר בארץ.

היו"ר ש. ארבלי:
 אנחנו ממליצים לבדוק את הענין של אופירה
 ולתת לה עדיפות מיוחדת.

א. ברנטל:
 אני מוכן להעביר את המשאלה ברוח אוהדת
 אבל אינני מוסמך להבטיח שתצא מצידנו
 יוזמה של הצעה כזאת שצריך לקבוע גם קריטריונים וגם מקומות.

היו"ר ש. ארבלי:
 מי צריך לעשות את זה?

ח. שמעוני:
 המדינה צריכה להחליט על זה. הוא יכול
 להגיד אני מוכן לטווג אותם בתעריף

הנמוך ביותר.

היו"ר ש. ארבלי:
 הוא לא נותן שום סבסוד.

א. ברנטל:
 אותם העובדים שלנו שנמצאים שם האם הם
 לא עולים לנו הרבה יותר? - האחזקה של
 כמה עשרות טלפונים לא עולה פי כמה יותר?

ח. שמעוני:
 הטענה היא קנטרנית.

היו"ר ש. ארבלי:
 נראה אותך לך תגור שם. אם אנחנו רוצים
 שאופירה תתקיים צריך לתת לה את האפשרות

לכך.

ח. שמעוני:
 האם אנשי אופירה יהיו מוכנים לגור בשכונת
 התקווה?

איך אפשר להציע כאילו זו שיחה פנימית?
מדובר על קבוצה קטנה שמנהלת עסקים שהיא

ח. שמעוני:

חשא בזה.

אני מוכן להעביר את המשאלה אבל אינני
יכול להבטיח בשם השר שתבוא ביוזמתו הצעה

א. ברנטל:

כזאת.

ביוזמתו של מי צריכה לבוא הצעה כזאת?
מטעם המינהל לא היתה הצעה כזאת. על סמך
להביא את זה לדיון.

היו"ר ש. ארבלי:

ההצעה של התושבים אתם יכולים

שתהיה פנייה של מר אלוני לשר התקשורת,
יהיה על זה דיון ונראה מה יחליטו.

א. ברנטל:

למה אתם לא יכולים ליזום? - לפחות להעלות
את זה לדיון.

היו"ר ש. ארבלי:

שר התקשורת יעלה את ההצעה הזאת בפני
מרש"ל.

א. עטיה:

אני מודה על האינפורמציה ונקווה שכל אחד
בתחום שיפולו יעשה כמיטב יכולתו לקדם

היו"ר ש. ארבלי:

את הנושא.

הישיבה ננעלה בשעה 11.00